

HARKINNANVARAISEN VALTIONOSUUDEN KOROTUKSEN HAKEMINEN VUODELLE 2023

Kunnanhallitus 09.10.2023 § 286
98/02.05.01.01/2023

Valmistelija

Va. Talous- ja henkilöstöjohtaja Tiina Isotalus, 044 3008 505
Lisätietoja antaa kunnanjohtaja Marjut Silvast, 040 3008 200

Valtionvarainministeriö on lähettänyt 27.9.2023 päivätyn kirjeen kuntien harkinnanvaraisen valtionosuuden korotuksen hakemisesta vuonna 2023. Kunnan valtionosuutta voidaan kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 27 §:n mukaan korottaa hakemuksesta harkinnanvaraisesti valtion talousarvion rajoissa, jos kunta ensisijaisesti poikkeuksellisten tai tilapäisten kunnallistaloudellisten vaikeuksien vuoksi on lisätyn taloudellisen tuen tarpeessa. Sen arvioinnissa otetaan huomioon myös paikalliset erityisolosuhteet.

Harkinnanvaraisen valtionosuuden korotukseen on vuonna 2023 käytettävissä enintään 10 000 000 euroa. Hakemukset tulee toimittaa tiistaihin 17.10.2023 klo 16.15 mennessä sähköpostiosoitteeseen kirjaamo.vm@gov.fi tai osoitteeseen Valtiovarainministeriö PL 28, 00023 VALTIONEUVOSTO.

Valtionosuuden korotuksen myöntämisen ehtona on, että kunta on hyväksynyt taloutensa tasapainottamiseksi toteutettavia toimenpiteitä. Toimenpiteet aikatauluineen ja euromääräisine vaikutuksineen on esitettävä valtionosuuden korotusta koskevassa hakemuksessa. Jos toimenpiteitä ei ole päätetty hakuajan loppuun mennessä, on hakemukseen merkittävä se, milloin valtuusto käsittelee ne ja mitkä toimenpiteet ovat. Valtionapuviranomainen voi asettaa korotuksen myöntämiselle ja käytölle myös muita kunnan talouteen liittyviä ehtoja.

Kirjeen liitteenä olevassa hakemuksessa tulee yksilöidä kaikki perusteet ja erityisolosuhteet, joita kunta pitää syynä kuluvan vuoden talouden tasapainottamiseen liittyviin ongelmiin. Perusteluissa on syytä painottaa sellaisia tietoja, joita ei voida saada yleisistä tilastoista.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 27 §:n 2 momentin mukaan valtionapuviranomainen voi asettaa avustuksen myöntämiselle ja käytölle myös muita kunnan talouteen liittyviä ehtoja. Edellä mainitun lainkohdan perusteella ministeriö asettaa valtionosuuden korotuksen käytölle seuraavat ehdot hyväksytyyn talouden tasapainotussuunnitelman lisäksi:

1.	Korotus ei saa aiheuttaa vastaavan suuruista kunnan omassa päätäntävällässä olevien menojen lisäystä. Tämä koskee sekä käyttötalous että investointimenoja. Korotus on tarkoitettu tukemaan kunnan omia talouden tervehdyttämistoimenpiteitä, joihin kunnan on syytä varautua avustuksesta riippumatta.
2.	Korotus on tarkoitettu varautumiseen niihin talouden tervehdyttämistarpeisiin, jotka ovat syntyneet kunnan talouden aikaisemman kehityksen johdosta. Tällaisia tarpeita ovat varautuminen velanhoidokustannuksiin, alijäämien kattamiseen ja tiedossa oleviin tuloperusteiden jo tapahtuneisiin muutoksiin.

Hakemuksessa tulee arvioida erityisesti vuoden 2023 tilannetta. Perusteluissa tulee erityisesti tuoda esille ne toimenpiteet, joita kunta on tehnyt tai on tekemässä poikkeuksellisten tai tilapäisten talousongelmien parantamiseksi. Kuntien harkinnanvaraisesta valtionosuuksien korotuksesta päättää valtiovarainministeriön esityksestä valtioneuvosto. Kuntien valtionosuuslain 46 §:n 6 momentin mukaan korotuksen maksamisen ajankohdasta päättää valtiovarainministeriö. Myönnetty korotukset maksetaan kuitenkin vuoden 2023 loppuun mennessä

Reisjärvi on toteuttanut valtuuston 27.5.2020 § 43 hyväksymää vuosille 2020-2023 kohdennettua talouden tasapainottamisohjelmaa, jonka ansiosta kunnan kumulatiivinen tulos on vuoden 2022 tilinpäätökseen saatu ylijäämäiseksi. Reisjärven kuntatalous kohtaa kuitenkin merkittäviä haasteita kuluvana vuonna, jotka liittyvät sekä kunnan erityisiin olosuhteisiin että yleiseen taloustilanteeseen.

Vanhojen tilojen käytöstä poistaminen tulee näkymään vuoden 2023 tilinpäätöksessä käytöstä poistuneiden tilojen tasearvojen alaskirjauksina. Mm. entisen lukion, hammashoitolan ja terveystakeskuksen rakennusten tasearvot ovat yhteensä noin miljoonan euron luokkaa. Vaikka Reisjärvi on talouden tasapainottamisohjelmalla pystynyt kattamaan aiemmat alijäämänsä ja kerryttänyt kumulatiivisen ylijäämän noin 900 000 euroon, vie vanhojen kiinteistöjen alaskirjaus kumulatiivisen tuloksen jälleen alijäämäiseksi. Vanhojen tilojen korvaaminen uusilla terveillä tiloilla on vaatinut merkittäviä investointeja koulu-, päiväkotij- ja sote-rakentamiseen muutaman vuoden aikajänteellä. Investoinnit ovat tarkoittaneet jo valmiiksi merkittävään velkataakkaan lisäyksiä, jotka rasittavat Reisjärven kokonaistaloutta. Lisäksi korkokustannusten nousu näkyy vuoden 2023 osalta yli 300 000 euron kasvuna talousarviossa varattuihin korkomenoihin.

Reisjärven hakemus harkinnanvaraiselle valtionosuuden korotukselle **liitteenä**.

Esittelijä	Kunnanjohtaja Marjut Silvast
Päätösehdotus	Kunnanhallitus päättää hakea harkinnanvaraisen valtionosuuden korotusta miljoona (1 000 000) euroa vuonna 2023.
Päätös	Hyväksyttiin.